

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő:

DR. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete, hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyílttér sora 50 fillér.

Mit hoz a jövő?

Komoly férfiak lelke mélyén ott ül a sötét aggodalom: milyen jövő virrad ránk legközelebb, sikerül-e békességesen megoldani a felmerült balkáni kérdéseket, sikerül-e nemzetünk bajóját a mai veszedelmes örvényekből biztos révbe juttatni, hogy megőrizve és megszilárdítva nemzeti egységét, jövődjét évszázadokra, tán egy újabb ezer esztendőre biztosíthassuk.

A Balkán évtizedeken keresztül Európa viharfészke volt. Különböző nemzetek különböző kormányai és diplomáciája évtizedeken át hol erre, hol arra forgatta. Földjén hol az orosz rubel, hol az angol, hol a francia arany gurult. A félszigeten levő keresztények, mohamedánok egymást mészárolták, kifosztották, rabló csapatokat szerveztek, valóságos irtó hadjáratot folytattak egymás ellen. Velük szemben tehetetlennek bizonyult az európai diplomácia, mely mindent megkísérlett, de tartós békét, tartós nyugalmat biztosítani nem volt képes. Törökország, a beteg ember, szintén nem rendelkezett megfelelő erővel, vonaglott nagy betegségében s úgy látszott, hogy már-már elköltözik az európai élő nemzetek sorából.

Néhány héttel ezelőtt aztán szenzációs fordulatra ébredt Európa. A nagy beteg magához tért, felállott s úgy látszik, ha Isten is úgy akarja, még hosszú lesz élete Európában. Kivívta alkotmányos szabadságát, népe derék, előretörő, államférfiai valószínűleg tudatában vannak történelmi felelősségüknek s így biztosíthatják a török nemzet tovább való fennmaradását. Bulgária, a mely eddigi viselkedésével és magatartásával Európa szerte simpatíát keltett maga iránt és

bebizonyította, hogy helye van a civilizált államok sorai között, független királysággá alakult át. Bosznia és Herzegovinát Magyarország királya a berlini egyezményben biztosított és a koronázási hitelevélben foglalt jogánál fogva Magyarország területéhez visszacsatolta.

Nagy, messze jövőre kiható alakulások ezek. Hivatvák eloltani a Balkán félszigeten évtizedeken át fellobogó tüzeket. Eloltják-e valóban, vagy még jobban lángra lobbantják: ez az, ami aggodalommal tölti el azoknak lelkét, akik a népek sorsát vállakon hordják.

Alapos reményünk van rá, hogy kikerüljük a háború borzalmait, amitől az Isten is óvjon meg, de el kell készülni minden eshetőségre, hogy esetleges inzultusokat, melyek bennünket innen, vagy amonnan érhetnek a legszigorúbban megtorolhassunk.

A diplomácia utjai tekervényesek, cselszövényeinek számai ismeretlenek. Sok érdek ütközik össze, sok vágyakozás semmisül meg, sok ábránd száll el a füstbe. Ki tudja mind a titkos szándékokat, ki tudja a lelkek rejtett mélységeit? Így ki tudja ma egész bizonyossággal megjósolni békére-e, bajra-e virradunk meg holnap? Nagy bajokat a legtöbbször kis okok idéznek elő. A hegymoron a madár szárnya libbenésével érinti az olvadó havat. A hó megmozdul, megindul, mindig nagyobb és nagyobb tömegeket ragad magával, lavínává nő, mely fakat tör, köveket zuz, embereket öl.

A jövő tehát bizonytalan. Jól kell figyelni, ébren kell lenni, hogy idejében meglássuk a fenyegető veszedelmet és el kell készülni lenni, hogy meglepetések bennünket egy oldalról se érinthessenek.

Alighanem ez a gondolat vezette az osztrák delegáció több tagját felszólalásában, mikor azt hangsúlyozta, hogy Magyarországgal végre rendezni kell az eddigi rendezetlen és sok vizállyra okot adott katonai kérdéseket. Alighanem az osztrák urak is azt gondolják, hogy teremtsünk békét egymás között, fogjunk össze, mert csak így tudjuk erőnket teljes mértékben kifejleszteni és csak úgy tudjuk akaratunkat a külfölddel szemben is hatékonyan kifejezésre juttatni.

Igy hát alighanem a katonai kérdések rendezése előtt állunk.

A függetlenségi és 48-as párt álláspontja a katonai kérdésekben ismeretes. Ez a párt tudatában van a hadsereg fontosságának, ismeri a hadsereg harcképessége fejlesztésének akadályait, nem is zárkózik el a fejlődés akadályainak elhárítása elől akkor, ha a hadseregben az 1867: XII. t.-cz.-ben biztosított jogai teljesítettek. Ha e rendkívül fontos és hosszú éveken át annyi áldatlan herce-hurczát előidézett okok megszüntetésére az osztrák urak velünk együtt közreműködni akarnak, mi sem zárkozunk el egy békés jövő reményében az elől, hogy a katonai kérdések végre-valahára rendeztessenek és megoldas-sanak.

Ezek a katonai kérdések voltak az ütköző pont oly sokszor király és nemzet között. Ezek miatt a kérdések miatt lobogtak fel a legközelebbi multakban a nemzeti elkeseredés lángjai. Ezek a kérdések okoztak annyi keserűséget, annyi gyűlölködést magyar király és a magyar nemzet közt. Ha most ezeknek komoly megoldásra gondolnak a legmagasabb körök, úgy a Monarchiára és dinasztíára egyaránt hasznos és üdvös munkát cselekszenek. A magyar loyális és hű volt mindig

T Á R C Z A.

Régészeti egyletünk évkönyve.

Helyi kulturális életünkben közelebről ismét egy újdonság jelent meg. Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet életrevaló működésének újabb jelével lépett ismét a nagy nyilvánosság elé, midőn folyó évben tartott közgyűlése alkalmából közreboesátotta XIV. évkönyvét.

Varmegyénk ezen magában álló kulturális egyesületének hű képét adni hivatott ez a legújabb kiadványa. Ha csak felületesen is végig lapozzuk, több oldalról belepillanthatunk az egyleti működés talán nem eléggé ismert körébe. De már általánosságban is kijelenthetjük, hogy az évkönyv nem mutatja be teljes egészében az egylet munkáját, vagy talán jobban mondva innen nem ismerhető meg közelebről annak fejlődése és hiányosak maradnak a róla való ismeretek, hacsak lehetőleg személyesen meg nem látogatjuk egyre gazdagodó muzeumát.

Az évkönyv tulajdonkép hivatalos képe az egyletnek; olyan mint a fénykép, mely ugyan tájékoztat jó ismerősünkre alakjáról, de nincsen élet benne. A régészeti egylet évkönyve mégis több, mert van élet benne: eleven. Ezt nemcsak gazdag és változatos tartalma mutatja, hanem még inkább az, amit minden

intelligens olvasójának, aki egy kicsit elmélyed a dolgokba és a tényeken elmélkedik, föltétlenül észre kellene vennie.

És mi ez?! Nem más, mint a Darwin hirdette nagy struggle for life, vagyis létért való küzdelem, amelyet egy ilyen magasabb tudományos igényekkel alakult egyletnek illt a kicsinyes provinciában, mondhatni erős közönyösségnek közepette állandóan vívnia kell. Vidéki kulturális törekvéseinknek általában az a szomorú sorsa, hogy talán a hozzájuk megkívánt műveltség hiányában gyengén karolják fel őket, másrészt meg mintha nem volna elég hozzáértő szellemi erő, amely egyéb élethivatásának teljesítése után mintegy pihenésül és lelke felüdülésére szentel néhány órát egy kis spontán kedvtelésnek, amilyen a múzsákkal való társalgás és az ember szellem maga alkotja fontos művébe, a tudományba való elmélyedés.

Számtalan fényesebbnél fényesebb példáját nyújtja ezen tudománykedvelésnek a nyugati nagy nemzetek. Hadd idézzem a legfeltűnőbbek egyikét! A németek híres fia, Schliemann Henrik kereskedőinas volt és a pudli mellett teljesített fárasztó szolgálatok után este üdülésül olvasgatta a régi görög auktorokat, megtanult kitűnően görögül és mire segéd lett olyan járatos volt a görög tudományban, mint akár valamely egyetemi professzor; majd szorgalmával és ügyességével vagyont gyűjtve, kiásatta romjaiból a régi Troiát, a nagy Mykenait és a gazdag Orchomenost; világra-

szólók voltak tudós kutatásának eredményei, amelyekről kiváló munkákban számolt be a tudományos világnak.

Gladsston, a nagy angol miniszterelnök nehéz politikai munkája után a költők királyának, Homerosnak olvasásába merült és akár egy kiváló szaktudós olyan szenvedéllyel foglalkozott azzal, hogy Odysseus bolyongásai alapján megrajzolja Homeros korának földrajzi világát és erről szóló műve nyilván fényes feltűnést keltett a nemzetek szellemi piacán.

Nálunk is akad rá példa, még pedig közelben, mert hiszen épen régészeti egyletünk derék múzeumra a maga erejével küzdte fel magát számottevő régésznek. Ebben kellene megnyilatkoznia az egyleti élet pregnáns hatásának, hogy a hazai kulturának mennél több munkást neveljen és lelkesítsen. Nálunk szerencsére ez még eddig úgy van, mert még dolgoznak a régi munkás gárdának még mindig lelkes tagjai, akiket újból bemutat az előttünk fekvő legújabb évkönyv is.

Fájdalmas veszteség, hogy mindjárt az elején gyászosan el kell búcsúztatnia egyik áldozatkész alapítóját, Reiner Zsigmond dr. t, akinek sikerült arcképét és életrajzát állította a közlemények élére Kárpiss János egyleti titkár, a választmány megbízásából az évkönyv szerkesztője. Az elhunyt alapító életrajza élő emlékeztetője legyen annak, hogyan kellene nemcsak az egylet minden tagjának, hanem Alsófehérmegye

Aki egészségét vissza akarja nyerni, vagy azt megőrizni, igyék SZTOJKAI vizet!!**SZTOJKAI GYÓGY-BORVIZ lugos-sósásványviz.****Mint ÜDÍTŐ és BORVIZ felséges! ✱ GYÓGYHATÁSA PÁRATLAN! ✱ Számos kitüntetés és orvosi ajánlat!****Gyomorhajoknál! ✱ Ideg és cukorbetegségeknél! ✱ Vese, máj és vérbetegségeknél! ✱ Nemi bajoknál!****Főraktár Gyulafehérvár részére: FINGERHUT JAKAB-nál. Főképviselet Magyarország területére: Általános Bank és Takarékpénztár Kolozsvár.**

a dinasztíához és királyához. Hű volt akkor is, mikor Ausztria többi népei hódoltak I. Napoleonnak és hű most is, amikor a bécsi Burg falai alatt oly gyakran felharsan a nagy németek nemzeti dala, a Wacht am Rein.

Nincs okunk rá, hogy vérmes reményeket tápláljunk, de a körülmények sajátzerű alakulási és viszonyai nyomása következtében talán mégis megszívlelik felsőbb körök Bismarknak, a nagy kancellárnak 1861-ben adott ama tanácsát, hogy a Monarchia sulypontja itt Budapesten van és hogy a dinasztíának a magyar nemzettel teljes egyetértésben kell élnie és együtt munkálkodnia.

Kormányunk a nemzet ütőerén tartja kezét. Érzi érverését, hallja szíve dobbanását. Bizvást remélhetjük, hogy úgy ez, mint a többi most megoldásra kerülő és a nemzet életére messze századokra kiható fontos kérdések megoldásánál oly bölcseséget fog tanusítani, hogy ezekből nemzetre és királyra egyaránt tartós béke, ebből a nyugodt és biztos fejlődés erős fája fog kinőni, amely azután vihar esetén a népnek nemcsak oltalmat tud nyújtani, de a fürgeteggel szemben dacolni is tud.

A magyar kultura diadala.

Kissé merész címet adtam rövid tudósításomnak; de ha nem is volna alkalmazható általánosságban, azért mégis részleteiben érvényes mi nálunk is. Többé nem elméleti, elvont dolog ez már, hanem tényleg tettek által bizonyítjuk annak létezését minálunk is. S ha csak lassan és zajtalanul is fejlődik nálunk a kultura, azért mégis csak haladunk előbbre, lassan, de biztosan.

Kulturánk fejlesztéséhez, hozzájárulása czéljából, ösztönzésül és jó, utánzásra méltó példának bemutatása végett közlöm néhány vonásban azon kulturünnepeket, melynek néhány nappal azelőtt szemtanuja voltam Szombathely városában.

Mindenik komoly hazafi, ki Magyarország függetlenségének kivívását szíven hordozza, meg van győződve, hogy független ország csak az lehet, melyben a kultura és a valóságos művelődés általánosságban el van terjedve, melyben nemcsak egyes csoportok élvezik a tudományok és a műveltségnek áldását, hanem, melyben annak körébe bele van vonva a nép sokasága is.

Nehéz és fáradságos munka vezet ennek eléréséhez, de ha hazánkért meghalni édes és dicső, akkor édes és dicső is hazánkért élni és dolgozni.

Nem a fondorlatos politikával, nem az erőszakoskodás útján érhető el ezen nemes czél, hanem elérhető az a műveltségnek, a valóságos erkölcsök és a szívek

nemesítésének alapos, természetes és biztos terjesztése által.

Ezen czél elérése iránti törekvését kimutatá legtisztábban Szombathely sz. kir. város, midőn október 10. és 11-én a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségét az ott tartandó évi közgyűlésére és egyuttal az ottan emelt kulturpalota felavatására legünnepélyesebben fogadta.

De kerülvén minden elmélkedést, legjobban megismerkedhetünk a lefolyt ünnepségek fontosságával, ha Szombathely polgármesterének a város közönségéhez intézett kérelmét közöljük, melyből mi is igen sokat tanulhatunk, nem azért, hogy fényességben utánozzuk a szombathelyieket, hanem, hogy szerény viszonyainkhoz képest mi is bizonyítsuk, hogy a kultura, a művelődésnek emberei vagyunk.

Ezen okulás már kellő időben annál is szükségesebb, mert a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége jövő évben Nagenyedén fogja tartani közgyűlését és mint illetékes körökben már megemlégették, a történelmi régiségekben oly gazdag Gyulafehérvárt is szándékoznak meglátogatni azon alkalommal.

Rendkívül fontos e szövetségnek vármegyénk területén való megjelenése nemcsak kulturális ügyeinkre nézve, de hazafiassági szempontból is.

A szövetségnek tagjai, kik remélhetőleg Gyulafehérvárnak is vendégei lesznek, körülbelül a következők: Dr. Wlassics Gyula a szövetség elnöke, Fraknói Vilmos püspök, Szalay Imre nemz. muz. igazgató, Mihalik József kir. tanácsos, Apponyi Sándor gróf, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert a magy. tud. akad. elnöke, Rákosi Jenő, Dr. Szily Kálmán, Thaly Kálmán, Teleki Géza gróf, Teleki Sándor gróf, dr. Fehérpataki László udvari tanácsos, Ferenczi Zoltán, Posta Béla, Erdélyi Pál, Apáthy István, dr. Horváth Ödön, Zsilinszky Mihály v. b. titkos tanácsos, dr. Horváth Géza, dr. Kammerer Ernő, Radicsics Ernő minist. tanácsos. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 2—3 képviselője, a belügyminiszterium-, kereskedelmi-, igazságügyi-, honvédelmi miniszteriumnak 2—2 képviselője stb., továbbá minden nevezetesebb kulturális intézmény, országos gyűjtemény és képtár képviseletében 2—2 tag, végül a vidéki gyűjteményeknek 2—2 képviselője, összesen 120—130 illusztris vendég.

Szolgáljon ez előleges tájékoztatásul.

Brenner Tóbiás polgármesternek Szombathely város közönségéhez intézett, már fennebb említett kérelme pedig következőleg hangzott:

A szombathelyi kulturünnepségre ma este (okt. 10.) érkezik városunkba kulturális életünknek több mint száz kitűnősége, a magyar művelődésnek impozáns serege. Ebből az alkalomból a következő kérelemmel fordulok Szombathely város nemes közönségéhez:

„A Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetség-

az a bírálója, aki azt az erdélyi múzeumegylet közlönyében ismertette.

A régi ásatási helyen, a glacis-kertben a római fürdő maradványainak további feltárásánál 4 db. eddig ismeretlen bélyeges téglá, sok más lelet: padozatrész, födélcserep, színes falvakolat, edény és üvegüemű, mécses, csont-, bronz-, vastárgy, ékszer, római pénz került elő; azután egy szép oltárkő, amelyet Eponának, a lovak, öszvérek és szamarak istennőjének szentelt dáciái bankár (mensarius).

A katonai gyakorlótéren is eszközölt ásatásokat a buzgó múzeumőr. Itt is hasonló leletek kerültek napfényre. Sok római tárgyat találtak a Kutymál nevű szőlőben, közöttük figyelmet érdemel Caius Secundinus Eutyches sírköve, melyet szerető hitvese Vibia Annia emelt.

Nagy előnyére válik a római régészeti cikkeknek az a két világos tervrajz és az a tíz fénykép, amellyel Cserni dr. szakszerű közleményét illusztrálta. — Kíváncsossá lenné, hogy a jövő évkönyvekben némely fontosabb leleteknek a képét is közöljük, mert a római régészet tanulmányzóinak, akik ide nem jöhetnek múzeumunkba az egyes tárgyakat megnézni, munkáját megkönnyítenők és tanulmányaikat teljesebbé tennők.

Cserni dr. második nevezetes közleménye a Bethlen Gábor-féle gyulafehérvári vízvezetékekkel ismertet meg bennünket, melyet a fejedelem valószínűleg 1620—24 év körül létesített. Ez a vízvezeték a Tolvajkút környékéről az Előmáli szőlőn keresztül a várba vezette a vizet, amint azt Evlia Cselebi „Magyarországi utazása 1660—64. és Szalárdi János „Siralmas krónikájában“ olvassuk. Bethlen fölhasználta a régi római vízvezeteket, melynek ismeretlen helyeken vezető csövei még mai nap is vizet szolgáltatnak a várnak és a körülötte buzgó forrásoknak.

Nem e érdekes dolog azt tudnunk, mennyire bol-

gének elnöke és tagjai 10-én szombaton este háromnegyed 7 órakor közgyűlésre és a muzeum megnyitására városunkba érkeznek.

„A vallás- és közoktatásügyi-, a belügyi-, a földmívelési és kereskedelmi-, az igazságügyi és a honvédelmi minisztereknek, a hazai egyetemeknek, a közművelődési és irodalmi egyesületeknek, társulatoknak, muzeumok és könyvtáraknak előkelő képviselői, országos nevű tudósok, tanárok, írók és művészek tisztelik meg ez alkalommal Szombathelyt.“ „A város jó híre, neve megkívánja, hogy őket méltóképen fogadjuk, hogy hálaikat nyilvánítsuk a vallás- és közoktatásügyi kormány-nak, a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának és főfelügyelőségének, a melyeknek rendkívüli jóindulata és áldozatkészsége százezreket érő muzeummal gazdagította városunkat.“

„E végből tisztelettel felkérem a háztulajdonosokat, hogy házaikat fellobogózni (itt fel vannak sorolva az utcák nevei), az iparosokat és kereskedőket boltjaikat nyitva tartani és ezen utcák és terek minden lakosát lakásaik összes utcái ablakait gyertyával kivilágítani sziveskedjenek.“

„A közönséget felkérem, hogy a bevonulás útjába eső utcákon a tanuló ifjuság lampionos sorfala mögött a járókon sziveskedjék gyülekezni.“

„Meg vagyok győződve, hogy a város minden lakosa mélyen átérzi azon perczek jelentőségét, a midőn a magyar nemzeti köz művelődés vezérferfiái városunk falai közé érkeznek és mindenki saját szíve sugallatából siet a fogadás sikere érdekében a hatóságot támogatni.“

„A fény, melylyel vendégeinket fogadjuk, visszashall a város közönségére és a vendégszeretet, a melylyel körülvevesszük, felejthetetlenül vési be Szombathely nevét szíveikbe.“

„Legyen tehát a fogadás lelkes, a vendégszeretet meleg!“

Ujból ismétlem, hogy nem azért soroltam fel ezen ünnepek fénypontját, hogy mi is hasonlót fejtünk ki, hanem azért, hogy tehetségünkhez képest a szombathelyi polgármesternek záró szavait alkalom adtan megszívleljük: „legyen tehát a fogadás lelkes, a vendégszeretet meleg!“

Az előkelő vendégek szombaton, okt. 10-én este érkeztek a szombathelyi pályaudvarra. Bevonulásuk valóságos diadalut volt. Vasvármegye határán, Czellődmőlk állomásán fogadta az érkezőket Vasvármegye küldöttsége, melyet Herbst Géza alispán vezetett. Az alispán magas szárnyalatu beszédben üdvözölte a vonatból kilépő tudományos férfiakat és a kormány képviselőjét Kadosa Lippich Elek ministeri tanácsost, a ki néhány szóval viszonzta a szíves üdvözlést.

dog volt Apulum és a régi Fejérvár, hogy gondosan épített vízvezetéken csergedező friss, jó ivóvize volt, míg a mai városnak még egy iható vizü nyilvános kutja sinesen. És ennek a megismerését élvezetesebbé teszi Cserni dr.-nak egy alaprajza és négy igen sikerült fényképe, melyek a Bethlen Gábor-féle vízvezeték szerzeretét kitűnően szemléltetik.

Általában véve Cserni dr.-nak a régi város megismertetése körül kifejtett munkássága valamint nekünk most egyaránt élvezetet nyújt és okulásul szolgál, úgy kíváltkép a jövő történetírójára nézve igen hasznos lesz és épen e részben évkönyvünkhöz, mint nélkülözhetetlen forráshoz fognak fordulni a tudósok.

Az utolsó tudományos cikkben közli Ávéd Jákó Gyulafehérvár esőviszonyaihoz való adatainak harmadik részét, melyben 1875.—1901.-ig, tehát 27 évre vonatkozólag a hőmérséki interdiurnus különbségek évi menetét dolgozta ki gondos megfigyelései napi közepeiben állítva azt elő. A hazai meteorológia összehasonlító munkájának és végső következtetésekének megejtéséhez kész anyagot szolgáltat ez a sok fáradságot és pontos utánjárást igényelt értekezés, amelyet Gyulafehérvár meteorológiai állapotának alapos ismerője, Ávéd Jákó hat tabellával is illusztrált.

Ezek a tulajdonképeni tudományos közlemények, melyekben az egylet czéljának megfelelőleg történelmi, régészeti és természettudományi érdekű értekezéseket ölel föl ez a legújabb évkönyv. Az ezek után következő hivatalos részben Kárpiss titkár lekötölte a XIV. és XV. közgyűlés jegyzőkönyvét, mely az egyesület életéről, működéséről és munkatervéről nyújt tájékoztatást.

Az egylet tagjainak névjegyzéke szerint a tisztikar: védő: Székelyi Majláth Gusztáv Károly gróf, v. b. t. t., erdélyi püspök; tiszt. elnök: Zeykfalvi Zeyk Dániel; elnök: Csató János; tiszt. alelnök: Novák

minden intelligens fiának támogatnia egyetlen kulturális egyletünk közhasznú munkáját.

Imets F. Jákó apátkanonok ismert hisztórikus tollából került a második érdekes czikk, mely a régi Fejérvár fekvéséről és részeiről szól. Az 1673. évi lustralis conscriptiót vette alapul, mely a gyulafehérvári nemesek és polgárok telkeit utazánkint megjelöli. Az értekezés is ezek nyomán halad és a város jövőbeni monografusának sok tanulságos adatot fog szolgáltatni, mert a régi Fejérvár helyrajzához kiváló utmutatója lesz a kutató történészeknek. Elismeréssel kell kiemelni az összeírás alapján rekonstruált városnak mellékelt képzeleti térképét is, mely a történelmi szöveget igen jól szemléltethetővé teszi.

A következő közlemény az apulumi maradványokról szól. Apulumnak jó ismerője, dr. Cserni Béla múzeumőr pontosan beszámol benne az 1905—1907. években folytatott régészeti ásatások eredményeivel. Cserni dr.-nak elévülhetetlen érdeme, hogy ő tárta fel rendszeresen és szakszerűen végzett ásatások keretében a régi római városnak egyik figyelemre méltó részét. Ismételnem kell, hogy rendszeres tervekkel hajtotta végre eddigi kutatásait, mert ez az eljárás föltétlenül megkívánható az ilyen munkálatoknál és ebben tér el egy laikusnak a kutatása a hozzáértő régész munkájától.

Cserni dr. egyes épületrészek rendeltetésére nézve is határozott véleményt mondott és azután ezek közös jellegének lüzetes megfigyelésével folytatta tervszerű munkáját. Ez természetesen a kutatás irányításánál igen helyes volt, bár esetleg a város végleges feltárásánál, — ha ugyan ez lehetséges volna, — némely megállapodások csak divinatio, sejtés értékére redukálnának, de azért az ő kutatási módszerének értéke változatlanul jó marad. Épen ezt nem látta be az évkönyvnek

Hét óra előtt néhány perczel rohogott be a vonat a lobogókkal és diadalívvá diszitett pályaudvarra, melynek peronján sorakozott a város képviselőtestületének tagjaiból álló küldöttség, élén Brenner Tóbiás polgármesterrel.

Itt a polgármester üdvözölte a vendégeket, Is-tenhozott-ot mondván nekik a város nevében. Az üdvözlésre K. Lippich Elek választott, — ennek elhangzása után hosszú kocsisorban (45) vonult be a menet a városba. A házakról lengő bohogódisz hullámozott alá, az utvonalakon (1½ kilométernél több) lampionos ifjúság állott sorfalat s az ablakokból diszes kivilágítás üdvözölte a vendégeket. Este 8 órakor ismerkedő est és bankett volt, a város által rendezve a vármegyei kaszinóban. Ugyanakkor a Szombathelyi Dalosegylet rendezett igen szépen sikerült szerenádöt.

Másnap a Mária Terézia királynő uralkodása alatt épült, belül csupa márványból álló székesegyházban István Mihály püspök nagy segédlettel csendes misét tartott, míg az énekkar gyönyörűen énekelt.

Dél előtt 10 órakor vette kezdetét a közgyűlés, melyet Wlasics Gyula elnök, nagyszabású, fentköltlelki beszéddel nyitott meg.

A gyűlés után következett a múzeumnak felavatása, mely ünnepélyen ezrek vettek részt. 2 órakor a „Sabaria” című vendéglő nagytermében pedig fényesen gazdag ebédet a szombathelyi kulturegyesület adott 300 személyre.

Bámulandó Szombathely város közönségének magas műveltsége, mely itten látszólagosan egy csekélységben nyilvánult.

Minden teríték elé rakva volt az étlap a szombathelyi műkedvelőknek aquarelljeivel vagy rajzaival ékítve, a melyek közül egysem vallott kezdő kézre.

Ez tagadhatatlanul finom érzésre és a városban uralkodó nagy műveltségre vall.

Még sokat és szépet lehetne elmondani a szombathelyi két szép napról, de ez alkalommal legyen ennyi is elég. Visszatérünk még ezen themára, mert hisz egy év múlva alkalmunk lesz a kiváló társaságot Nagyenyeden ismét vizionláthatni, midőn talán hozzánk is be fog nézni magyar kulturánkat szíven hordozó jeles férfiak csoportja.

Dr. Cs. B.

Ferencz; alelnökök: Ujfalusi József dr. és Török Bertalan; I. titkár: Kárpiss János; II. titkár: Reithófer Jenő; múzeum- és könyvtár: Cserni Béla dr.; pénztáros: Deutsch Manó és ellenőr: Székál Ignác. Vannak különböző bizottságai és 40 tagból álló igazgató választmánya. Tiszteleti tagjai: Csáky Albin gróf, Fraknói Vilmos dr., Hampel József dr., Hermannshorfi Watterk Ferencz, Koch Antal dr. és Wlasics Gyula dr. Van az egyletnek: 7 örökös alapító, 13 alapító, 127 évdíjas rendes tagja. Az egylet kiadványaival csereviszonyban van 41 társulattal, melyek között több külföldi tudományos társulat is szerepel.

A legújabb évkönyvvel kapcsolatban ezekben ismertettük vármegyénk kulturális állapotainak emelése körül buzgólkodó történelmi, régészeti és természettudományi egyletünk gazdag munkásságát. A XIV. évkönyv tudományos irodalmunknak mindenestre számottevő jelensége és elvárjuk tőle, hogy fölhívja az egyletre ügy hazai szakköreinknek, mint különösen Alsó Fehérvármegye intelligens fiainak jóakaratu figyelmét. Lépjenek mennél számosabban az egylet tagjainak és munkásainak sűrű soraiba, hogy az kitűzött célját annál eredményesebben megközelíthesse és talán el is érhesse.

Az egyletnek lehetnek örökös alapító tagjai, kik egyszersmindenkorra 200 K-t, alapító tagjai, kik 100 K-t fizetnek az egyleti pénztárba. A befizetés tíz éven belül eszközölhető. Az évdíjas rendes tagok évi hat koronát fizetnek. Minden tag megkapja az egylet évkönyvét. Tagnak jelentkezhetni az egylet tisztikarától és bármely tagjánál, de legajánlatosabb az elnökségnél Gyulafehérvárt.

(kj.)

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. október 25.

— **Személyi hír.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr önnagyméltósága majdnem egy hónapig tartó terhes bérmaútja után, kedden este jó egészségben visszatért székhelyére.

— **Vármegyei közgyűlés.** Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottsága méltóságos báró Kemény Árpád főispán úr elnöke alatt e hó 21-én tartotta meg rendes őszi közgyűlését Nagyenyeden. A nagyszámmal megjelent bizottsági tagok lelkesen megjelentek a főispán urat a közgyűlés megnyitása alkalmával. A tárgysorozatba felvett ügyeket a közgyűlés az állandó választmány határozata folytán mind elfogadta. Feltűnt a román bizottsági tagok együttes megjelenése, kik dr. Mániú Gyula országgyűlési képviselő vezetése mellett tömegesen jelentek meg a közgyűlésen s közülök sokan román nyelven szóltak a tárgyhöz. A lemondás folytán megüresedett vármegyei főjegyzői állásra egyhangulag Inczédi Jóksmann Ödön dr. központi főszolgabíróvá választották meg. Árvaszéki ülnökké szótöbbséggel dr. Székely Elek ügyvédjelöltet, vizaknai szolgabíróvá meg egyhangulag Kovács Kelemen tb. szolgabíró, kig. gyakornokot választották meg. A nagy tárgysorozat miatt a közgyűlést másnap folytatták.

— **A főváros közönségét** szenzációs bűnügyi kutatás tartotta izgalomban napokon keresztül. Az izgalmat még növelte az, hogy a rendőrség csaknem a misztikusságig menő titkolódzást fejtett ki körülötte és a legnagyobb titokban folytatta le a vizsgálatot. A szenzáció kipattanásának első percében ugyan talán csalódást keltett, mert ekkora nekikészülődés után mindenki sokkal nagy arányú bűnügyre volt elkészülve, de maga az eset — egy előkelő, tiszteletörvezte, magas állású férfi panamázása — előzményeitől eltekintve, méltó arra, hogy a közvéleményt a legnagyobb mértékben érdekelje. Kinos dolog a botrány, de mindenképpen üdvös, ha a közélet levegőjének megtisztulása jár nyomában. És Latkóczy esete bizonyára elrettentő példa lesz sokak szemében, akik eddig a háttérben megalapulva, a közélet vezető embereinek elnézésére számíttva vigan üzték a maguk kisdud pizkos játékait.

— **Hull a levél.** Hiába tartja magát a verőfényes ős, nem lehet megcsalni a világot! Sivit már a szél, susognak az elszárgult levelek, egészen itt az elmulás kora. A tavasz virágaiból kötött bokréta elhervad. A nyár buzavirága, pipacsa elhullott. Hull a levél, egyre hull, míg a fa koronája lombtalanul áll. Az alján nő a lehullott levelekből alkotott sirdombja a virágnívtő, szép tavasznak, a boldogság korának, a nyárnak. Hull a levél s a sárga levelekre nincs mi sem írva, mégis mesélnek. Meséjük kezdete poétikus, a vége szomorú: — elmulás a vége. — Csütörtökre virradólag az időjárás egészen téliesre fordult. Havazott egész napon át s a hőmérő teljesen alászállott.

— **Új státusgyűlési képviselő.** A hegyaljai főesperesi kerület plébániáinak világi kiküldöttjei e hó 17-én Gyulafehérvárt, a kerületi főesperes lakásán tartott gyűlésükben Bodor Jenő szászsebesi m. kir. erdőtanácsost, világi státusgyűlési képviselővé választották meg.

— **Eljegyzési értesítés.** Grósz Ármín gyulafehérvári lakos eljegyezte Beck Fannit Vácra. Minden külön értesítés helyett.

— **Alsófehérvármegye a tüdőbetegekért.** A temetők ünnepén, halottak napján, a szegénysorsú tüdőbetegek szomorú ügye lép előtérbe. Mindenütt visszhangra talál a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület kérés jelszava: Asszonyok! Leányok! Jó lelkek! Kössetek a halottaitoknak szánt koszoruba egy szál virággal kevesebbet s azt ajánljátok föl a halál pitvarában levő tüdőbetegek meggyógyítására. Ez időben az országban mindenütt rendeznek a szegénysorsú tüdőbetegeknek gyűjtéseket. A közönség a maga irgalom-adományát oly szívesen adja erre a felebaráti célra. Bizony, ha a könyörületnek ez a munkája divatba jönne, nem 80.000 ember halna meg az országban, sokkal kevesebb. Ezrekkel kevesebb. Vármegyénk embermentő alispánja, a főszolgabírák, községi előjárók hatalmas segítséggel vannak vármegyénkben. Mintegy 200 gyűjtőtársoly van a községekben s a mai naptól azokba szintén gyűjtik az irgalom filléreket. Csak aztán ezt a szent vámot senki meg ne tagadja. Lapunkban közzé fogjuk tenni a vármegyénkben s az egyes járásokban gyűjtött adományokról szóló jelentéseket. S örömrünkre szolgálna, ha az áldozatkészségnél, az altruizmusnak tüdőklő példáját a mi vármegyénk, városunk nyujtaná. Kérjük k. olvasóinkat, hogy segítsük

a derék egyesületet, mely a gyűjtött összegből elsősorban az életükért nála (és vármegyénkben is) esedező tüdővész betegeket gyógyítja ki, másodsorban új tüdőbetegeket gondozó házakat épít. Adományainkat hirdessék a fölszáritott könnyek és a haláltól megváltott emberek halálamája.

— **Megkezdődött** a tanítás e hó 19-én városunkban az összes elemi iskolákban.

— **A gyulafehérvári ipartestület előjárósága** folyó hó 19-én tartotta meg rendes havi ülését, a kolozsvári ker. és iparkamara kiküldött jegyzője: Vargha László, dr. Roska Miklós iparhatósági biztos, Baumann Arnold ipt. elnök, Schäser Ferencz alelnök, Müller Lajos pénztáros, Bürger Mór, Csejdy Lajos, Hermann Péter, Pápiu Viktor, Pocker János, Udvari József előjárók, Szrága Ede számvevő és Csescskedy József jegyző jelenlétében. A múlt ülés óta iktatóra beérkezett 639—762. számú ügyiratok ismertetése közben elhatározta, hogy: 1. felvilágosítást kér a kolozsvári ker. és iparkamarától arra nézve, hogy „kihágást képez-e a lakatos mester azért, ha fekete bádogból csatornákat készít és olyanokat be is mázol?” 2. Törölte a városból vagyon hátrahagyása nélkül, ismeretlen helyre eltávozott iparosok tagsági díj hátralékait, nem különben a végleg elszegényedett iparosokét is, utóbbiakét azon figyelmeztetéssel, hogy az esedékes folyó évi tagdíjakat pontosan befizetni, most már elkölcsi kötelességüknek elismerjék. 3. Elhatározta, hogy miután az egri ipartestület kezdeményezésére folyó évi november 14-én Budapesten megtartandó nagygyűlésen testületünk anyagi viszonyai miatt magát képviselgetni nem tudja: „meghatalmazást” küld, hogy ennek alapján az új ipartörvény tervezet módosítása tárgyában a nagygyűlés által hozandó határozatot az egri ipartestület jogérvényesen aláírassa. 4. A közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében és azon feltétellel mellett, ha helyben „munkás-gimnázium” létesülni fog, ennek fenntartási költségeinek részbeni fedezésére 72 koronát kiutalt. 5. Végül egy indítványt fogadott el az előjáróságról, melynél fogva Török Bálintnak az ipartestületi jegyző elleni pizskálódását elítéli és megveti és Csescskedy József ipartestületi jegyzőnek jegyzőkönyvileg bizalmat szavaz. Az ülés berekesztése után, mely 1/26 órától 1/29-ig tartott, Vargha László keresk. és iparkamarai jegyző legnagyobb elismerését nyilvánította a szép rend és az előjárók között meglevő egyetértés felett.

— **A városi legtöbb adót fizetők** névlajstromának összeállítása. A városi képviselő testület legtöbb adót fizető tagjainak 1909-ik évre leendő összeírása és a névjegyzék összeállítása végett a kiküldött bizottság folyó 1908. év november hava 2-án d. u. 3 órakor a városi tanácsház nagytermében ülést tart, miről az összes érdekeltek értesítetnek. Gyulafehérvár, 1908. október 24-én. Dr. Náthán Bernáth kir. tanácsos, b. elnök.

— **Orsz. betegápolási pótadólajstrom.** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a folyó évi orsz. betegápolási pótadó kivetési lajstrom a városi adóhivatal hivatalos helyiségében 8 napi közszemlére kitétetett, hol az bárki által megtekinthető s esetleges észrevételeit megteheti.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a **SCOTT-féle Emulsiót.**

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Orvosok és bábák az egész föld kerek-ségén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nyilatkozata a gyulafehérvári ipartestület előjáróságának.

Török Bálint gyulafehérvári kerékgyártó az „Alsófehér” című lapban Csescskedy József ipartestületi jegyző ellen a gyulafehérvári magyar iparosok érdekében olyan képtelen valótlanosságokat tett közzé, amelyek minden gyulafehérvári iparosnak a vérét, undort keltő módon, felháborította. Ezért szükségesnek látta a gyulafehérvári ipartestület előjárósága, hogy Török Bálint kerékgyártó eljárása ellen tiltakozzon s a nyilvánosság előtt kijelentse, miszerint az „Alsófehér”-ben közzétett kizárólag Török Bálint förmedvényei, mert Csescskedy József városi pénztárnok, ki 25 év óta működik az adókető bizottságban mint bizalmi férfi, ezen te-

endőt a folyó évben is az adózó polgárság teljes megelégedésére, részlehajlás nélkül teljesítette s az iparos-ság Cseeskedý József városi pénztárnok, i. p. jegyzőiránt a legnagyobb bizalommal viseltetik. Töröknek azon állítása, hogy Cseeskedý József d. e. 9—12 és d. u. 3—6-ig tartó hivatalos működés megigérése mellett lett megválasztva, egyszerűen hazugság, mert 400 korona évi tiszteletdíjért ekkora kötelezettséget ép elméjű ember nem is vállalhat. Az iparosok ügyeit pedig testületünk közmegelégedésére pontosan teljesíti. Minnek folytán előjárásunk Cseeskedý József ipartestületi jegyzőnek jegyzőkönyvi bizalmat szavaz, Török Bálint önkényes eljárását pedig mint alaptalan rágalmat elítéli és megveti.

A gyulafehérvári ipartestület előjárásának 1908. évi október hó 19-én megtartott rendes üléséből.

Baumann Arnold,
ipartest. elnök.

Schäser Ferencz,
ipartest. alelnök.

Báli-selyem 1 kor. 50 fillértől méterenkint franco és **megvámolva** házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafordultával.

Henneberg, selyemgyár Zürich.

Van szerencsém a nagyon tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a

Nagy Endre úr **GYÓGYSZERTÁRAT**

az új törvényszéki palota közelében átvettem és bőségesen felszereltem a mélyen tisztelt közönség igényeinek kielégítésére.

Kiváló tisztelettel

Bodnár Antal,

gyógyszerész.

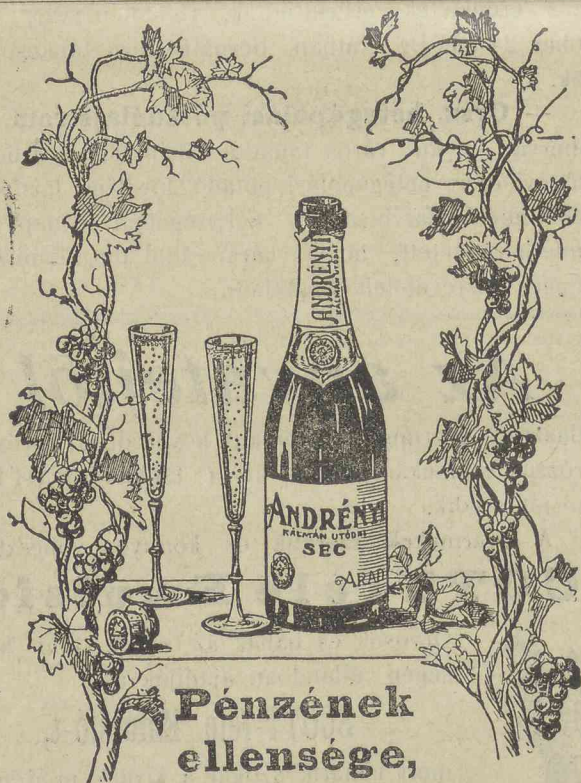
Az „Üstökös“
A LEGJOBB MAGYAR VICCLAP.

Hetenkint husz oldal, színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökös“-re, ha csak negyed évig is, ingyenkapja a tavalyi 1907. évi teljes bekötött évfolyamot, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. (Kívánatra megküldjük az 1908. jan. 1-től megjelent számokat 3 koronáért.)

Előfizetési árak: Negyedévre Félévre 6 K.
(okt.—dec.) 3 K. Egy évre 12 K.

Utaltványozim: „Üstökös“ kiadóhivatala, Budapest V.

Pénzenek ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai termékét sokkal olcsóbban kaphat.

Kapható:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Sz. 7013—1908. tllkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tllkvi hatóság közhírré teszi, hogy Filip György ügyvéd által képviselt „Julia“ takarékpénztár és hitelintézet gyulafehérvári czég végrehajtónak Vinczán Györgyné szül. Kimpián Todoricza gyfahérvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 96 kor. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén levő a gyulafehérvári 1866. sz. tllkvi A 1 rendszer. 139 hrsz. 85 □öl házhely és udvar, 140 hrsz. 198 □öl kertre 602 kor. egyenként és összesen 602 kor. megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1908. évi december hó 3-ik** napján d. e. 9 órakor Gyulafehérvárt a kir. Törvényszék mint telekvi hatóság hivatalos helyiségében (árverési terem) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak, azonban az utóajánlatilag nyert 423 kor. 50 filléren alól nem.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanokbecsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és a vevő a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. törvényszék tllkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1908. október hó 18-án.

Bohuezky János, kir. törvénzéki kiadó.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont.

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünk nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Szám 901—1908. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1904. évi 7652. polg. számu végzése következtében D. A. L. Hosszu dévai ügyvéd által képviselt dévai Balog Gyula javára 500 K. s jár. erejéig 1904. évi augusztus hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1516 K. becsült következő ingóságok, u. m.: butor, fehérnemű, edények, ruha stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró 1908. évi V. 250. számu végzése folytán 500 kor. tökekövetelés, ennek 1904. évi április hó 16. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 97 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Alvinczen alperes lakásán leendő eszközökre **1908. évi november hó 6-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozik ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. évi október hó 15.

Papp Károly, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 7429—1908. tllkvi.

Póthirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tllkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Mihó János kutfalvi lakos végrehajtónak Nyisztor Sebasztián a Györgye kutfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 46 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a 6422/1908. tllkvi szám alatt kihoesátott árverési hirdetményben a kutfalvi 375. számu tllkvi A 1—14. rendszámu ingatlanokra az **1908. évi november hó 30-ik** napjának d. e. 9 órájára Kutfalva községhez tartozó kitzított árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 116 és 117. §-ai alapján Czell Frigyes brassói czég csallakozott végrehajtató érdekében 15 kor. 50 fill. s jár. követelése kielégítése végett is megtartatni fog.

A kir. törvényszék tllkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1908. évi október hó 10-én.

Szongott, tszéki bíró.

ALSÓFEHÉRVÁRMÉGYES ALISPÁNJTÓL.

Sz. 10203—1908. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye tulajdonát képező **közkórháznál** rendszeresítve levő

gondnoki állás

lemondás folytán üresedésbe jöven, arra ezen-nel pályázatot hirdetek.

Ezen kórházi gondnoki állás 1200 kor. évi fizetés és természetbeni lakás élvezetével van egybekötve, de köteles a kinevezés után legkésőbb 8 nap alatt az eskü letétele előtt 1000 korona biztosítékot a nagyenyedi állampénztárnál letenni és annak megtörténtét a nyerendő nyugtával az alispánnál igazolni.

A kik ezen állást elnyerni óhajtják, életkorukat, egészségi állapotukat, előbbi szolgálataikat és előképzettségüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi november hó 21-ig** Alsófehérvármegye Alispánjához adják be.

Nagyenyeden, 1908. évi október hó 20-án.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet l. fajtiszta anyagra.

NAGYENYED= re

disz- és kerítés-
vénnyek stb.

Gyümölcsfák,

Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökerez vesszők.

Árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ
SŐSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos **háztartástól** várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan, mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban!
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2

koronás üvegekben.
Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel

vagy a pénz előzetes beküldése után:

KOSMOSlaboratorium GYŐR.

Kapható mindenütt!

Főraktár Gyulafehérvárott:

lfj. Baumann Nándor úrnál.

Tisztíts csak

Globusz

fémfiszfitó kivonat

AMERIKÁBA

Indulás **Havreből** minden szombaton, **Bécsből** minden kedden.

MENETJEGYEK A

FRANCIA VONALRA.

Amerikai vasúti menetjegyek minden irányban és állomásra eredeti árban.

Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve **CSAK a**

FRANZÖSISCHE LINIE

WIEN, IV. WIEDNER GÜRTEL No. 16.

(A déli és állanvasutakkal átellenben.)

Kéretik a czimre figyelni!

COAKS. KÖSZÉN.

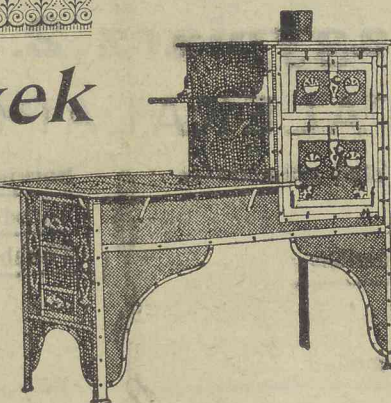

Kályhák,
Takaréktüzhelyek

és egyes alkatrészek
méltányos áron kaphatók:

Jickeli Károly F. rakhelye

Gyulafehérvár, Széchenyi-utca 13.

KEDVENCZ Liliomtejszappan.

Legenyhébb szappan a
bőrápolásra.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta
legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **kőszvény**nél,
osznál és **meghűlések**nél, **bedörzsölésként** használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel
ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80,
K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kap-
ható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

OH JAJ!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyalkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvagyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ:

GYULAFEHÉRVÁRT: Frölich Gyula, Vlád Miklós, Nagy Endre gyógyszerárakban.
NAGYENYEDEN: Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszerárakban.

Üdit, gyógyít! Orvosilag ajánlva!

MUSCHONG-féle

BUZIÁSI „PHÖNIX” ÁSVÁNYVIZ.

-- Szénsavdús, kellemes, savanykásízű, vasmentesített, üdítő asztali viz. --

Kitűnő hatású vese- és hólyagbajoknál.

Ivógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurut-
jainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál
kitűnő hatásának bizonyult.

Egyedüli főraktár Gyulafehérvár és vidéke részére:

Ifj. Baumann Nándor fűszer- és csemegekereskedésében Gyulafehérvárt.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Szőlő- oltványokat

szállít. fajtiszta-
ságért jótállva,
legdúsabb választék-
ban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak
ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 82. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből ér-
kezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos
megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyisé-
gektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet
magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

TRISKA J.

Erdély első zongora nagyraktára.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégektől eredő
zongoráit, pianóit, saját gyártmányú cimbal-
mait és újonnan berendezett hangoló és javító-
műhelyét, melyben használhatatlan, régi zongo-
rák a technika legújabb vívmányai alkalmazásá-
val javíttatnak szakszerűen, gyorsan és pontosan.
Telefonszám 419. ♦♦ Olcsó bérlet. ♦♦ Tíz évi jótállás.

Részletfizetésre is!

Egy ügyes, jó kiszolgáló

vaskereskedő segéd

(24—28 éves,) azonnal felvétetik a

„SIMAY VILMOS UTÓDAI“

vaskereskedőcégg üzletében MA O.S.VÁSÁ HELYT.

Fix fizetés, havonta 100 korona.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja

Alapított 1841-ben.

Nagypiacz 2. szám.

Alapított 1841-ben.

ALAPTŐKE ÉS TARTALÉKALAPOK 93 MILLIÓ KORONA.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyveeskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelesre.

Kölcsönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítolása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tőzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi

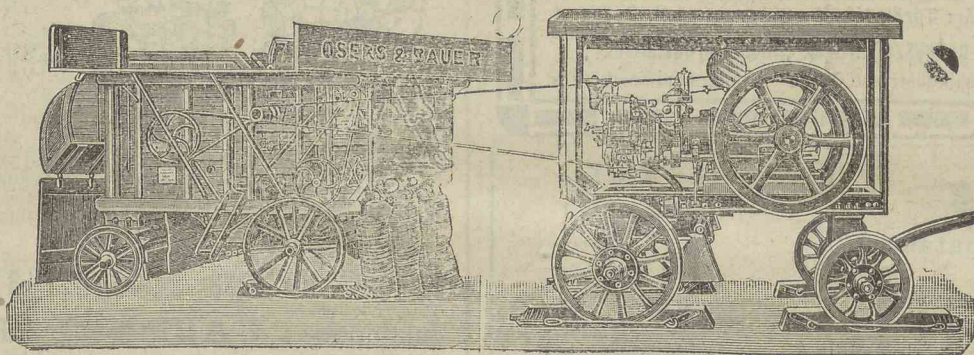
Bank 4% és 4½% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékul és bányapénzült elfogadtatnak. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli úton díjmentes felvilágosítás.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18. WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83/a.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szivógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség óra-lóerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű, szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és társai Szászvesszős 8 HP. cséplő szerelvény. Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál, Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos, Pásztó 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajd. Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajd. Mocs, Kolozsmegye HP 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt
Caspari Frigyes és Tsai
Medgyes, (Nagyküllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket, u. m. magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepreket, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonozokat, sövénynek valót, tűlevelű fákat, rózsákat stb. stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

Szőlő-oltvány

és vesszőből nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a **világhírű DE-LAVARE**-ből 1½ millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe Bihardiószeg.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

Szászrégen: **C. Traugott Kosch.**

DOHÁNYZÓK!!

Tegyetek próbát a

Roselle
egyedüli édes ízű

czigaretta-papírossal.

Kellemes édes ízével eltünteti a dohány maró nikotinját.

DÉVAI HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG RAKTÁRHÁZAI.

A Dévai Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága felhívja a gazda, kereskedő és iparos közönség figyelmét ujonnan épített, modern berendezésű **raktáraitra és vasbeton pinczéire.**

A raktárházak a dévai állomás pályatestével iparvágány által vannak összekötve s a reexpeditionálás díjkiegyenlítés kedvezményét élvezik.

Elvállaljuk:

Gabonának, valamint mindenféle nyerstermékeknek, szeszeknek, pálinkának beraktározását a legelőnyösebb díj-szabások és feltételek mellett.

Előleget nyújtunk minden néven nevezendő áru a legolcsóbb kamatláb mellett a lehető legmagasabb kvótáig, valamint elvállaljuk mindenféle termékek és árucikkek bizományilag való eladását a legmérsékeltebb jutalék mellett.

Elvállaljuk mindenféle árunak fuvarozását, ki- és berakását, kezelését és a szállítványozási üzlettel járó minden teendő végzését a legmérsékeltebb tételek mellett.

Felhívjuk a közönség figyelmét szesz-szabadraktárunkra, valamint ujonnan létesített áruosztályunkra s kívánatra bárkinek megküldjük raktári szabályzatunkat és díjszabásunkat.

Készséggel szolgálunk a legmérsékeltebb speciális ajánlatokkal kérdezősködés esetére.

Minden küldemény a Dévai Hitelbank Részvénytársaság raktárházai címre küldendő.

Dévai Hitelbank Részvénytársaság
Igazgatósága.

4 miniszeri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól, 20—06.

2. A kopenhágai belügyminiszter urtól XII. 20—06.

3. A hesseni nagyhercegség-ségnél a belügyminiszter urtól IV. 13—07.

4. A berlini földm. miniszter urtól X. 15—07.

RATIN mint legbiztosabb egér és patkányirtó-

szer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkánybacillus 3 K., 1 adag egérbacillus 1.80 K. Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja.

„Ratin” bakterológiai laboratórium, részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedűrsága Haan Béla Budapest, VII. ottentiller-utca 26—15